

Projekt

z dnia 6 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR VIII.5.2024
RADY POWIATU ŻAGAŃSKIEGO**

z dnia 17 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji „Powiatowego program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2025-2027”.

Na podstawie art.4 ust.1 pkt 3-5, art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz.107) oraz art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2025-2027”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Żagańskiego oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu i Dyrektorowi Powiatowych Domów Dziecka w Szprotawie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01.01.2025 r.

ŻAGAŃ 2024

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

NA LATA
2025-2027

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	1
II. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	2
III. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŻAGAŃSKIM	7
1. CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU ŻAGAŃSKIEGO W LATACH 2021-2024	9
2. FORMY WSPARCIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA ORAZ DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH	14
3. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2021-2023	15
4. FORMY WSPARCIA WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ	18
IV. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŻAGAŃSKIEGO NA LATA 2025-2027	24
ANALIZA SWOT	32
V. ADRESACI PROGRAMU	34
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	34
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	34
VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU	35
Załącznik Nr 1 - PROCEDURA KWALIFIKACYJNA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻAGANIU	36
Załącznik Nr 2 - PROGRAM USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŻAGAŃSKIEGO	61

I.WSTĘP

Polityka rodzinna zajmuje szczególne miejsce w systemie polityki i pomocy społecznej. Zgodnie z art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”. Polityka rodzinna obejmuje całokształt działań podejmowanych przez państwo, samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe i inne podmioty w celu stworzenia odpowiednich warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i spełniania przez nie funkcji istotnych zarówno dla ich członków, jak i dla całego społeczeństwa.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami” - to słowa preambuły ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.), które od lat wyznaczają cele i kierunki działań pieczy zastępczej.

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem każdego dziecka. To ona powinna wychowywać je w miłości, dawać możliwość rozwoju, rozumieć jego potrzeby, być wzorcem jego postępowania. Rodzina zaspokaja najważniejsze potrzeby każdego człowieka – potrzebę miłości i bezpieczeństwa. Dlatego prawo do wychowywania w rodzinie jest jednym z podstawowych praw każdego dziecka. Gwarantuje je Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, jak również ratyfikowana przez Polskę Konwencja o prawach dziecka.

System pieczy zastępczej według art. 2 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieci w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W przypadku, kiedy przeszkody w sprawowaniu opieki nie są tymczasowe i mają charakter trwały, rozważa się możliwość podjęcia procedury przysposobienia dziecka.

Niniejszy Program stanowi zbiór integralnych działań Powiatu Żagańskiego w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żagańskiego za lata 2021 – 2023 oraz służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań,

ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Żagańskim. Przedstawiony Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 – 2024”.

II. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną pomiędzy samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, a organizacja pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny biologicznej. Celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie biologicznej, aby dziecko mogło powrócić pod jej opiekę.

Zgodnie z art. 182 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.) zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem nr 50.2011 z dnia 28 października 2011 roku Starosta Żagański wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu, w związku z czym większość zadań powiatu z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowanych jest przez tę jednostkę.

Opis zadań własnych powiatu wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

DO ZADAŃ WŁASNYCH POWIATU NALEŻĄ m.in:
*(art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Dz. U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.)*

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia;
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
  - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
  - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
- a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
  - b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

DO ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NALEŻĄ m.in:

*(art. 76 ust. 1 pkt. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Dz. U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.)*

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;
- 18) wprowadzanie danych do rejestru pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.

DO ZADAŃ KOORDYNATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NALEŻĄ m.in:

*(art. 77 ust. 1 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
Dz. U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.)*

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

III. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŻAGAŃSKIM

Na pojęcie „piecza zastępcza” składają się dwa wyrazy: „piecza” oraz „zastępcza”. Pierwsze ze wskazanych określeń intuicyjnie kojarzy się z troszczeniem się o kogoś, dbaniem o kogoś, pielęgnowaniem, czy pilnowaniem. Słownik Języka Polskiego identyfikuje pieczę „z dbaniem, dbałością o kogoś lub coś, opiekę nad kimś, nad czymś, troskliwością, staraniem”. „Piecza” utożsamiana jest tu m. in. z opieką. Drugi element składający się na termin „piecza zastępcza”, to przymiotnik „zastępcza”. W Słowniku Języka Polskiego, pojęcie to oznacza „zastępujący kogoś albo coś, występujący w zastępstwie kogoś lub czegoś, używany zamiast czegoś lub wyrównujący komuś brak czegoś”.

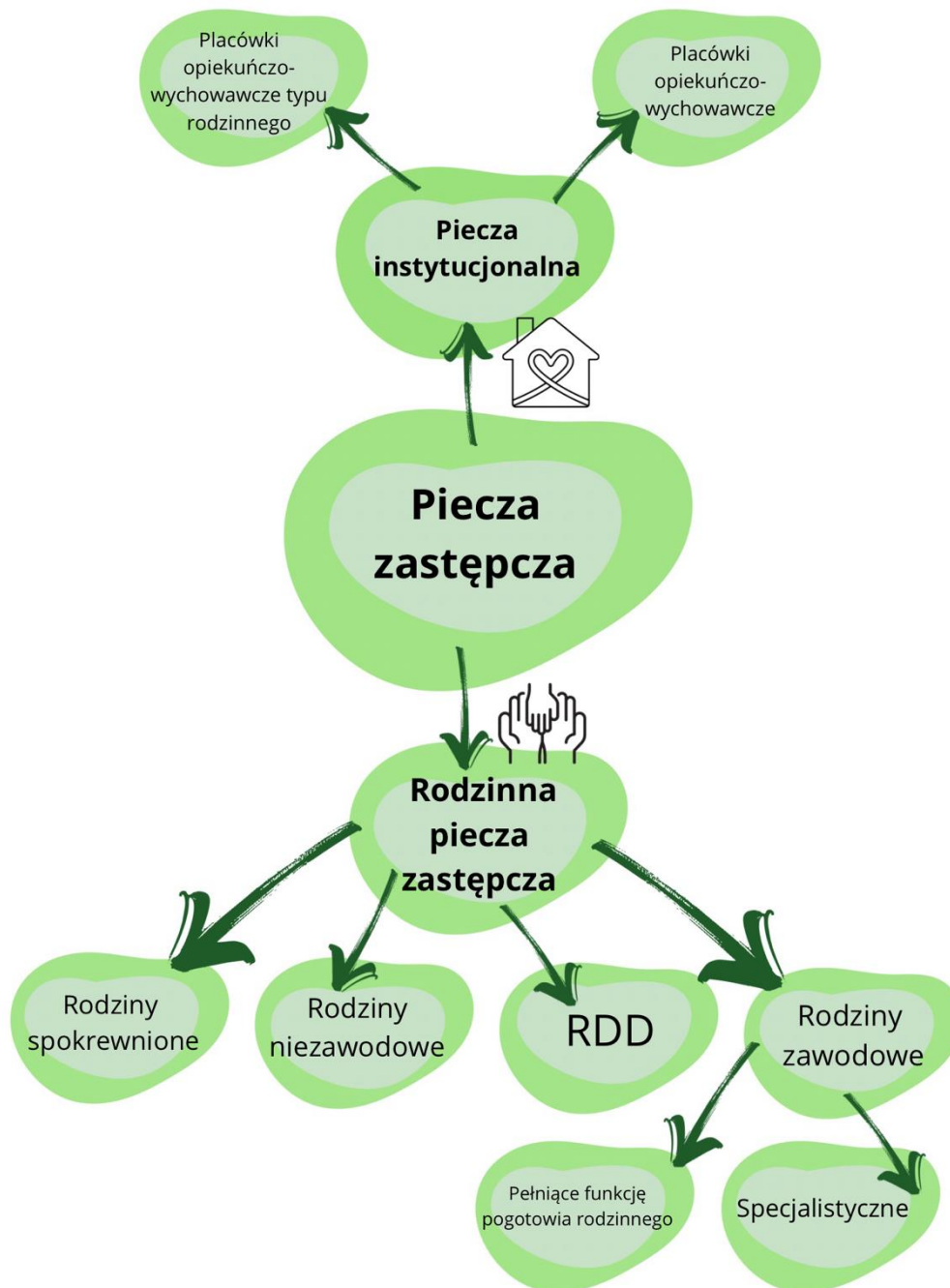
Pieczka zastępcza według art. 32 ust. 1 i art. 33 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest określana następująco:

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Ideą pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzicom ograniczono lub odebrano ww. prawa, na mocy postanowienia sądu.

Jednym z zadań pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych

W myśl art. 34 ww. ustawy, piecza zastępcza jest sprawowana w dwóch formach: rodzinnej oraz instytucjonalnej.

Wykres nr 1.
Formy pieczy zastępczej

Zakres zadań i obowiązków został podzielony na poszczególne podmioty.

Wykres nr 2.

Organizacja pieczy zastępczej w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. CHARAKTERYSTYKA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU ŻAGAŃSKIEGO W LATACH 2021 - 2023

Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowe specjalistyczne oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzinne formy pieczy zastępczej stwarzają przebywającym tam dzieciom warunki i atmosferę upodabniające ich życie do życia w rodzinie naturalnej. Nie chodzi tu jedynie o zaspokojenie potrzeb w sferze materialnej, ale przede wszystkim o zaspokojenie potrzeb duchowych. Zaspokojenie tych potrzeb niewątpliwie umożliwia dziecku, które niejednokrotnie doświadczyło wielu traumatycznych przeżyć, powrót do równowagi psychicznej, co bezsprzecznie służy jego dobru. Osiągnięciu tego stanu rzeczy może sprzyjać zwłaszcza możliwość oddziaływania wychowawczego wobec dziecka. Codzienna, niekiedy mozolna praca z dzieckiem doprowadza po pewnym czasie do osiągnięcia korzystnych rezultatów, chociażby w zmianie zachowania i sposobie bycia dziecka, wywołanymi wcześniejszymi negatywnymi doświadczeniami wyniesionymi z rodziny naturalnej. Podobnie, jak w każdej rodzinie naturalnej, także w rodzinnych formach pieczy zastępczej

najwyższą wartością jest dobro dziecka. Respektując tę wartość, opiekunowie zastępczy mają podejmować wszelkie działania służące temu dobru. Czynią to często za cenę ograniczenia własnych potrzeb. W efekcie działania te sprzyjają właściwemu rozwojowi dziecka, jego wychowaniu i socjalizacji. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej jest również jedną z form wsparcia rodziny naturalnej. Rodzinna piecza zastępcza ma charakter czasowy, nastawiony na powrót dziecka do środowiska naturalnego, środowiska rodzinnego. Oddzielenie dziecka od rodziny, w sytuacji jej przejściowych kłopotów, odciąża rodzinę, umożliwiając jej przezwycięzenie trudności. W okresie przebywania dziecka w rodzinie zastępczej, rodzina naturalna jest nadal wspierana, co stwarza jej szansę na ponowne pełnienie jej funkcji.

Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są:

- 1) **Rodzina zastępcza spokrewniona** to rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będąca/będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.
- 2) **Rodzina zastępcza niezawodowa** to rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będąca/będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.
- 3) **Zawodowa rodzina zastępcza**, w tym:
  - pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesiące. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej,
  - specjalistyczna – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci, skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które uzyskały pełnoletność. Wyjątek stanowi konieczność umieszczenia rodzeństwa. Osoby pełniące funkcje rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej muszą ukończyć szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Z zawodową rodziną zastępczą zawierana jest umowa na okres co najmniej 4 lat. Dodatkowo z tytułu wykonywanej pracy rodziny te otrzymują wynagrodzenie.

- 4) **Rodziny dom dziecka** może stworzyć małżeństwo lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W rodzinnym domu dziecka w tym samym czasie może

przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci. W tej formie opieki wychowywane są dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się, umożliwiające jest wspólne wychowanie się liczego rodzeństwa. Z prowadzącym rodzinny dom dziecka, starosta zawiera umowę na okres co najmniej 5 lat. Jeżeli przebywa w nim więcej niż 4 dzieci, na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Tabela nr 1.

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

Forma rodzinnej pieczy zastępczej		Liczba rodzin/rodzinnych domów dziecka		
		2021	2022	2023
rodziny zastępcze spokrewnione		91	84	85
rodziny zastępcze niezawodowe		37	33	32
rodziny zastępcze zawodowe	w tym:	4	4	4
	zawodowe	1	2	2
	pogotowia rodzinne	2	1	1
	specjalistyczne	1	1	1
rodzinny dom dziecka		2	2	2
RAZEM		134	123	123

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

W powiecie żagańskim w latach 2021-2023 ogólna liczba rodzinnych form pieczy zastępczej zmniejszyła się z 134 w 2021 roku do 123 w 2023 roku, tj. o 8,2%. W ogólnej liczbie rodzin zastępczych dominowały rodziny spokrewnione: 67,9% w 2021 roku, 68,3% w 2022 roku, 69,1% w 2023 roku. Rodziny niezawodowe stanowiły 27,6% w 2021 roku, 26,8% w 2022 roku, 26,0% w 2023 roku. W poszczególnych latach na tym samym poziomie utrzymywała się liczba rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.

Tabela nr 2.

Liczba dzieci przebywających w poszczególnych typach rodzin zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

Forma rodzinnej pieczy zastępczej		Liczba dzieci w rodzinach zastępczych/rodzinnych domach dziecka		
		2021	2022	2023
rodziny zastępcze spokrewnione		122	108	108
rodziny zastępcze niezawodowe		51	45	44
rodziny zastępcze zawodowe	w tym:	16	28	34
	zawodowe	5	14	24
	pogotowia rodzinne	9	12	9
	specjalistyczne	2	2	1
rodzinny dom dziecka		19	23	16
RAZEM		208	204	202

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu żagańskiego delikatnie zmniejszyła się z 208 w 2021 roku do 202 w 2023 roku, tj. o 2,3%, co jest analogiczne do faktu, że w latach 2021-2023 zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych. Najwięcej dzieci przebywało w rodzinach spokrewnionych: 58,6% w 2021 roku, 52,9% w 2022 roku, 53,5% w 2023 roku. W stosunku do 2021 r. zwiększyła się liczba dzieci przebywających w rodzinach zawodowych o 12 osób, a w 2023 roku liczba dzieci w tych rodzinach ponownie zwiększyła się o 6 osób w stosunku do 2022 roku. W rodzinnych domach dziecka w stosunku do 2021 roku wzrosła liczba dzieci o 4 w 2022 roku i zmniejszyła się o 7 osób w 2023 roku.

Tabela nr 3.

Wiek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

ROK 2021					
L.p.	Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej:	Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach niezawodowych	Liczba dzieci w rodzinach zawodowych	Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka
1.	poniżej 1 roku	0	1	0	1
2.	od 1 – 3 lat	6	3	8	0
3.	4 – 6 lat	15	2	6	4
4.	7 – 13 lat	50	19	0	8
5.	14 – 17 lat	35	18	1	3
6.	18 – 24 lat	16	8	1	3
ROK 2022					
L.p.	Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej:	Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach niezawodowych	Liczba dzieci w rodzinach zawodowych	Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka

1.	poniżej 1 roku	0	0	0	3
2.	od 1 – 3 lat	5	2	11	1
3.	4 – 6 lat	14	2	10	3
4.	7 – 13 lat	44	12	5	10
5.	14 – 17 lat	29	17	1	4
6.	18 – 24 lat	16	12	1	2
ROK 2023					
L.p.	Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej:	Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach niezawodowych	Liczba dzieci w rodzinach zawodowych	Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka
1.	poniżej 1 roku	1	0	0	0
2.	od 1 – 3 lat	4	1	10	3
3.	4 – 6 lat	14	2	5	1
4.	7 – 13 lat	41	11	7	9
5.	14 – 17 lat	37	22	1	2
6.	18 – 24 lat	11	8	1	1

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Z powyższego zestawienia wynika, że wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej przeważają małoletni w przedziale wiekowym 7 – 13 lat oraz 14 – 17 lat. Jest to tendencja dotycząca przede wszystkim spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych. W zawodowych rodzinach zastępczych najwięcej jest dzieci w przedziale wieku od 1 – 3 lat, a także wieku 4 – 6 lat. W rodzinnych domach dziecka w latach 2021 – 2023 przeważają dzieci w wieku 7-13 lat.

Tabela nr 4.

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych/rodzinnych domach dziecka poza terenem powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych/rodzinnych domach dziecka			
	2021	2022	2023	
rodziny zastępcze spokrewnione	14	9	15	
rodziny zastępcze niezawodowe	18	17	14	
rodziny zastępcze zawodowe	w tym:	6	6	5
	zawodowe	6	6	5
	pogotowia rodzinne	0	0	0
	specjalistyczne	0	0	0
rodzinny dom dziecka	1	1	0	
RAZEM	39	33	34	

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Powiat zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, w przypadku, gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był powiat żagański. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach

w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przebywało w 2021 roku – 39 dzieci, w 2022 roku – 33 dzieci, w 2023 roku – 34 dzieci.

W latach 2021 – 2023 liczba dzieci przebywających poza terenem powiatu żagańskiego zmniejszyła się z 39 dzieci w 2021 roku do 34 dzieci w 2023 roku. Przeważająca liczba dzieci przebywała w rodzinach zastępczych niezawodowych i stanowiła: 46,1% w 2021 roku, 51,5% w 2022 roku natomiast w 2023 roku więcej dzieci przebywało w rodzinie zastępczej spokrewnionej i stanowiło 44,1%.

2. FORMY WSPARCIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA ORAZ DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu oferuje wsparcie dla rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w postaci: pomocy koordynatora, specjalisty ds. pracy z rodziną, rodzin pomocowych. Zapewnia poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne i prawne. Rodziny mogą również brać udział w spotkaniach integracyjnych i grupach wsparcia. Ponadto otrzymują wsparcie finansowe:

- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki,
- dofinansowanie do wypoczynku letniego,
- możliwość zatrudnienia rodziny pomocowej do opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka,
- możliwość zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- dofinansowanie do utrzymania lokalu dla rodziny zastępczej i rodzinnych domów dziecka,
- możliwość przeprowadzenia niezbędnego remontu raz do roku,
- pomoc wolontariuszy,
- wypłata wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych oraz waloryzacja wynagrodzeń i świadczeń.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 roku (Monitor Polski Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27.03.2024r. poz. 230) miesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wynosi:

- a) **1002,00 zł miesięcznie** – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- b) **1517,00 zł miesięcznie** – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Dodatkowo do wyżej wymienionych świadczeń rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości **800,00 zł miesięcznie**.

Ponadto rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota **306,00 zł miesięcznie** na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Szczególnym rodzajem pomocy jest wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którzy są swego rodzaju pracownikami pierwszego kontaktu dla rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka. Koordynatorzy regularnie odwiedzają rodziny zastępcze. Takie działania mają na celu ustalenie sytuacji przyjętego dziecka, sposobu sprawowania opieki, dbania o zapewnienie dzieciom prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu kolejnym rodzajem pomocy jest wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci z rodzin zastępczych, rodziców zastępczych, pełnoletnich wychowanków oraz rodziców biologicznych.

3. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2021-2023

Na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 28.01.2021 roku, nr XIX.4.2021 utworzono Powiatowy Dom Dziecka nr 1 w Szprotawie. Na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 28.01.2021 roku, nr XIX.5.2021 utworzono Powiatowy Dom Dziecka nr 2 w Szprotawie. Jednocześnie utworzono Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Żagańskiego. Zgodnie z Decyzją

Wojewody Lubuskiego z dnia 04.10.2021 r., znak: PS-VIII.9423.13.2021.MMac wydano zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej pn. Powiatowy Dom Dziecka Nr 1 w Szprotawie posiadającej 14 miejsc socjalizacyjnych. Zgodnie z Decyzją Wojewody Lubuskiego z dnia 21.04.2021 r., znak: PS-VIII.9423.3.2021.MMac wydano zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, pn. Powiatowy Dom Dziecka Nr 2 w Szprotawie posiadającej 14 miejsc socjalizacyjnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, bytowe, społeczne i religijne. Realizują przygotowane we współpracy z asystentem rodziny plany pomocy dziecku i umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi, a także podejmują działania zmierzające do powrotu dzieci do rodzin biologicznych, o ile jest to możliwe. Placówka zapewnia również dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, a także obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu realizuje postanowienia Sądu o umieszczeniu małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Po zasięgnięciu opinii dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, zostaje wydane skierowanie dla dziecka oraz kompletuje się jego dokumentację, wynikającą z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Powiatowym Domu Dziecka nr 1 i nr 2 w Szprotawie przebywają dzieci pochodzące z powiatu żagańskiego i jeden wychowanek spoza powiatu.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego są umieszczone dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Tabela nr 5.

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Żagańskiego w latach 2021-2023

Liczba dzieci w Powiatowych Domach Dziecka w Szprotawie		
2021	2022	2023
33	36	32

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Żagańskiego w latach 2021-2023 nieznacznie zwiększyła się z 33 dzieci w 2021 roku do 36 dzieci w 2022 roku natomiast w 2023 roku zmniejszyła się do 32 dzieci.

Tabela nr 6.

Wiek dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Żagańskiego w latach 2021-2023 według stanu na dzień 31 grudnia danego roku

Wiek dzieci w Powiatowym Domu Dziecka w Szprotawie	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023
poniżej 1 roku	0	0	0
1-3 lata	0	0	0
4-6 lat	0	0	0
7-13 lat	13	9	6
14-17 lat	12	16	20
18-24 lata	3	2	3

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Najliczniejszą grupę wychowanków w Powiatowym Domu Dziecka w Szprotawie stanowiły dzieci w przedziale wiekowym 7-13 lat w 2021 roku oraz 14-17 lat w 2022 i w 2023 roku.

Z powodu braku miejsc w lokalnej placówce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie poszukuje miejsca na terenie innych powiatów. W ostatnich trzech latach z tego powodu konieczne było umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim.

Tabela nr 7.

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim w latach 2021-2023

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim		
2021	2022	2023
5	13	9

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim w latach 2021-2023 znacznie zwiększyła się z 5 dzieci w 2021 roku do 13 dzieci w 2022 roku natomiast w 2023 roku liczba zmniejszyła się do 9 dzieci. W roku 2022 była umieszczona największa liczba dzieci z uwagi na fakt, że należało niezwłocznie zabezpieczyć dzieci i wykonać wydane przez sąd postanowienia, a w lokalnej placówce nie było wolnych miejsc.

Tabela nr 8.

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim w latach 2021-2023

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim		
2021	2022	2023
28	41	50

źródło: sprawozdania z działalności PCPR w Żaganiu

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem żagańskim w latach 2021-2023 znacznie się zwiększyła z 28 osób w 2021 roku do 41 osób w 2022 roku a w 2023 roku było to już 50 osób.

4. FORMY WSPARCIA WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Usamodzielnienie to długotrwały proces, któremu podlegają dzieci umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, a jego celem jest stopniowe przygotowanie wychowanków rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych do samodzielnego, dojrzałego życia i zintegrowanie ich ze środowiskiem

lokalnym. Przygotowanie wychowanka do radzenia sobie w dorosłym życiu jest nadrzędnym zadaniem zarówno placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin zastępczych.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą mają prawo do wsparcia ich procesu usamodzielnienia poprzez przyznanie pomocy na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym możliwość zamieszkania w mieszkaniu treningowym,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc prawna i psychologiczna

Istotną rolę w procesie usamodzielnienia pełni opiekun, tj. osoba wskazana przez wychowanka na rok przed uzyskaniem pełnoletności i zaakceptowana przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu. Opiekun wspólnie z usamodzielnianym wychowankiem i przy udziale pracownika socjalnego opracowuje indywidualny program usamodzielnienia, który po zatwierdzeniu przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu staje się podstawą przyznania świadczeń. Opracowany dokument może być modyfikowany w trakcie całego procesu, w sytuacji gdy potrzeby wychowanka, ewentualnie jego sytuacja osobista, ulegają zmianie. W programie usamodzielnienia określa się sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych oraz działania zmierzające do uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz podjęcia przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Usamodzielniani wychowankowie mają możliwość skorzystania z pobytu w mieszkaniu treningowym (zgodnie z zarządzeniem nr 345 Dyrektora PCPR w Żaganiu z dnia 07.02.2024 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu wewnętrznego pobytu w mieszkaniach treningowych, prowadzonych przez PCPR w Żaganiu), które ma na celu przygotowanie osoby tam przebywającej do prowadzenia samodzielnego życia. Na terenie Powiatu Żagańskiego funkcjonują dwa mieszkania treningowe, które znajdują się przy ul. Gimnazjalnej 13 w Żaganiu. W 2021 roku w mieszkaniach treningowych przebywały cztery osoby, w 2022 roku przebywało pięć osób natomiast w 2023 roku przebywały dwie osoby.

Tabela nr 9.

Liczba osób usamodzielnianych, którzy opuścili rodzinną pieczę zastępczą w latach 2021-2023

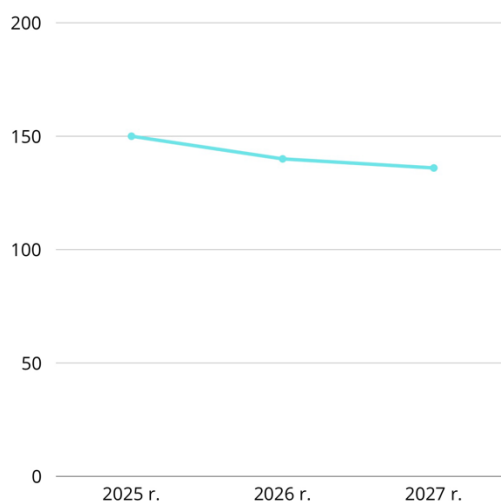
Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba osób usamodzielnianych, którzy opuścili rodzinną pieczę zastępczą		
	2021	2022	2023
rodziny zastępcze spokrewnione	13	23	6
rodziny zastępcze niezawodowe	4	7	4
rodziny zastępcze zawodowe	w tym:	0	0
	zawodowe	0	0
	pogotowia rodzinne	0	0
	specjalistyczne	0	0
rodzinny dom dziecka	1	1	2
RAZEM	18	31	13

źródło: dane PCPR w Żaganiu

W latach 2021 – 2023 w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu zagańskiego usamodzielniało się łącznie 62 wychowanków. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu nadzoruje realizację indywidualnych programów usamodzielnienia u 143 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

Wykres nr 3.

Liczba usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2025-2027 – PROGNOZA

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Planuje się, że w latach 2025 – 2027 liczba usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej zmniejszy się. Wychowanków w 2025 roku będzie 150 osób, w 2026 roku będzie 140 osób, natomiast w 2027 roku będzie 136 osób.

Tabela nr 10.

Liczba usamodzielnianych wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

Liczba usamodzielnianych wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żagańskiego		
2021	2022	2023
6	5	3

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 rok Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu nadzoruje realizację indywidualnych programów usamodzielnienia u 3 pełnoletnich wychowanków Powiatowego Domu Dziecka w Szprotawie. Liczba osób usamodzielnianych przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu żagańskiego nieznacznie zmniejszyła się z 6 osób w 2021 roku do 3 osób w 2023 roku.

Tabela nr 11.

Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

Liczba osób usamodzielnianych, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie powiatu żagańskiego		
2021	2022	2023
3	2	1

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówkę opiekuńczo-wychowawczą na terenie powiatu żagańskiego w latach 2021-2023 zmniejszyła się z 3 osób w 2021 roku, 2 osób w 2022 roku oraz 1 osoby w 2023 roku.

Tabela nr 12.

Liczba wszystkich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzących z terenu powiatu żagańskiego w latach 2021-2023

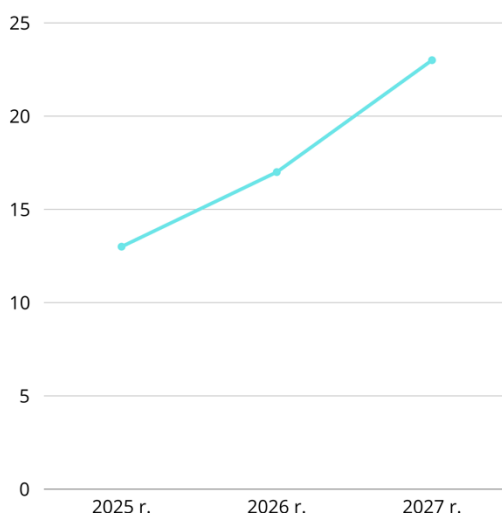
Liczba wszystkich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzących z terenu powiatu żagańskiego		
2021	2022	2023
69	64	59

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Liczba wszystkich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzących z terenu powiatu żagańskiego w latach 2021-2023 zmniejszyła się z 69 osób w 2021 roku do 59 osób w 2023 roku.

Wykres nr 4.

Liczba usamodzielnianych wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żagańskiego w latach 2025-2027 – PROGNOZA

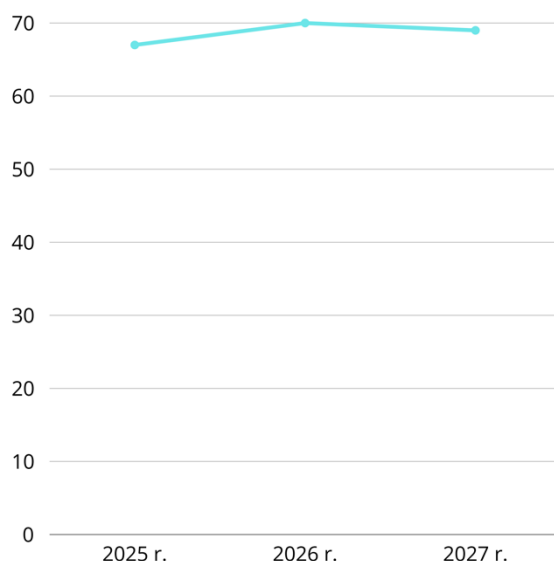

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Planuje się, że w latach 2025-2027 liczba usamodzielnianych wychowanków przebywających w Powiatowym Domu Dziecka nr 1 i w Powiatowym Domu Dziecka nr 2 w Szprotawie znacznie zwiększy się. W 2025 roku w Powiatowym Domu Dziecka nr 1 i w Powiatowym Domu Dziecka nr 2 w Szprotawie usamodzielnianych będzie 13 wychowanków, w 2026 roku – 17 wychowanków, natomiast w 2027 roku będzie ich 23.

Wykres nr 5.

Liczba wszystkich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żagańskiego w latach 2025-2027 – PROGNOZA

źródło: dane PCPR w Żaganiu

Planuje się, że w latach 2025-2027 liczba wszystkich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żagańskiego nieznacznie zwiększy się. W 2025 roku usamodzielnianych będzie 67 wychowanków, w 2026 roku – 70 wychowanków, natomiast w 2027 roku będzie ich 69.

Najwięcej wychowanków korzysta ze wsparcia na kontynuację nauki, bowiem jest to forma comiesięcznej, stałej pomocy, którą wychowanek kontynuujący kształcenie może otrzymać do 25 roku życia. Nie wszyscy opuszczający pieczę kontynuują naukę. Usamodzielniani wychowankowie wraz z opiekunami tworzyli Indywidualne programy usamodzielnienia, określając w nich plany edukacyjne, zawodowe i mieszkaniowe. Każdego roku funkcjonujące indywidualne programy usamodzielnienia podlegają modyfikacji ze względu na zmianę sytuacji osobistej wychowanka, co wskazuje niestabilność ich procesu usamodzielnienia i dużą zmienność podejmowanych decyzji. Osoby usamodzielniane zmieniają szkoły, miejsca zamieszkania, nieumiejętnie rozwiązują przejściowe problemy. Te wyniki jednoznacznie wskazują na konieczność intensyfikowania działań na rzecz aktywizowania wychowanków i nabywania przez nich umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.

IV. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŻAGAŃSKIEGO NA LATA 2025-2027

Na podstawie art. 180 pkt 1 ww. ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu, wyznaczona na Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Powiatu Żagańskiego, opracowało Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Żagańskiego na lata 2025-2027.

Cel ogólny programu

Celem nadrzędnym Programu jest tworzenie warunków do dalszego rozwoju systemu pieczy zastępczej w powiecie żagańskim, profesjonalizacja udzielonego wsparcia oraz zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny biologicznej.

Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Żagańskim na lata 2025-2027 opierać się będzie na realizacji następujących celów szczegółowych:

- 1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej**
- 2. Wsparcie funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka**
- 3. Wspieranie procesu usamodzielniania się osób opuszczających pieczę zastępczą**
- 4. Zapewnienie wysokiego poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej**

Cel szczegółowy 1 - Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze. Obecne rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych zastępczych form opieki oraz kompleksową pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w Powiecie Żagańskim. Rozwój rodzin zastępczych zawodowych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka o wysokim poziomie kwalifikacji jest czynnikiem niezbędnym w celu umożliwienia dziecku jak najszybszego powrotu do rodziny naturalnej.

Cel szczegółowy 1		
Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej		
Kierunki działania	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy
1. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej	Liczba przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu
2. Kierowanie na szkolenia dla kandydatów do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej	Liczba uczestników szkoleń dla kandydatów	
3. Utworzenie zawodowych rodzin zastępczych	Liczba rodzin zastępczych	
4. Wydawanie opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	
Zakładany efekt: pozyskanie nowych kandydatów do pełnienia niezawodowych i zawodowych form pieczy zastępczej, a w konsekwencji zwiększenie liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej		

Warunki niezbędne do przekwalifikowania na rodzinę zastępczą zawodową i prowadzenia rodzinnego domu dziecka:

1. Złożenie do PCPR wniosku o przekwalifikowanie,
2. Posiadanie co najmniej 3-letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza niezawodowa,
3. Posiadanie opinii
- 4.
- 5.
6. koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
7. Dobra i stabilna sytuacja ekonomiczna rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, w tym: źródła dochodów, wysokość dochodów, warunki bytowe, standard życia,
8. Dobra sytuacja mieszkaniowa rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, w tym: tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, typ lokalu, powierzchnia

użytkowa, liczba pomieszczeń, wyposażenie lokalu mieszkalnego wyposażenie pomieszczeń dla dzieci,

9. Dobra sytuacja zdrowotna rodziny zastępczej lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka,
10. Wysoki poziom przygotowania metodycznego do sprawowania funkcji rodziny zastępczej, w tym: okres pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zakres ukończonych szkoleń.

Limit rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2025-2027

Ustawa o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, uwzględniając realne możliwości powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych/rodzinnych domów dziecka w latach 2025-2027, jak w poniższej tabeli.

Tabela nr 13.

Liczba rodzin zastępczych zawodowych/rodzinnych domów dziecka na lata 2025-2027

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych/rodzinnych domów dziecka
2025	1
2026	1
2027	1

Obecnie w powiecie żagańskim funkcjonują:

- 1 rodzina zawodowa,
  - 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego
  - 1 rodzina zawodowa specjalistyczna
  - 3 rodzinne domy dziecka (z czego jeden jest prowadzony na terenie powiatu głogowskiego)
- Najbardziej pożądaną formą rodzinnej pieczy zastępczej, gdzie umieszcza się dzieci niespokrewnione z rodzicami zastępczymi, jest rodzinny dom dziecka.

Powyższe założenia będą możliwe do zrealizowania, jeżeli znajdą się kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Cel szczegółowy 2 - Wsparcie funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

Rodzina zastępcza z jednej strony otrzymuje pomoc finansową państwa, z drugiej jest zobowiązana do współpracy z instytucjami, które powierzyły jej dziecko. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka są w swych funkcjach opiekuńczo-wychowawczych obciążone mocniej, niż naturalne rodziny. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej często przejawiają zachowania problemowe i wymagają większej uwagi a nawet pomocy specjalistycznej w rozwikłaniu ich problemów. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma za zadanie wspierać wszystkich członków rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Poprzez profesjonalne wsparcie, rodziny będą mogły realizować powierzone zadania adekwatnie, a stały wzrost kompetencji wychowawczych rodzin będzie gwarantem profesjonalnego wywiązywania się z powierzonych zadań z zakresu pieczy zastępczej. Udzielone wsparcie ma przeciwdziałać również wypaleniu zawodowemu.

Cel szczegółowy 2		
Wsparcie funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka		
Kierunki działania	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy
1. Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka specjalistycznego wsparcia	Liczba rodzin, osób objętych specjalistycznym wsparciem Liczba zatrudnionych specjalistów	
2. Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba prowadzonych szkoleń Liczba rodzin uczestniczących w szkoleniach	
3. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej	Liczba rodzin korzystających z grup wsparcia Liczba przeprowadzonych grup wsparcia	
4. Udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia poprzez rodziny pomocowe	

	Liczba zawartych umów z rodzinami pomocowymi	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu
5. Udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia poprzez zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych	
6. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	Liczba rodzin, osób, którym udzielono wsparcia wolontariuszy Liczba wolontariuszy współpracujących z PCPR Żagań	
7. Zapewnienie rodzinom wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	
8. Organizowanie wsparcia psychoedukacyjnego dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba dzieci objętych działaniami psychoedukacyjnymi	
9. Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących w celu doskonalenia jakości współpracy w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba zorganizowanych spotkań Liczba uczestników spotkań Liczba instytucji biorących udział w spotkaniach	
10. Wypłacanie świadczeń pieniężnych rodzinom spokrewnionym, niezawodowym, zawodowym, pomocowym i rodzinnym domom dziecka	Liczba wypłaconych świadczeń	
Zakładany efekt: wsparcie funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka		

Cel szczegółowy 3 - Wspieranie procesu usamodzielniania się osób opuszczających pieczę zastępczą

Osoby usamodzielniające się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w większości przypadków nie mogą liczyć na pomoc rodziny biologicznej. Istotnym zadaniem powiatowego centrum pomocy rodzinie jest wspieranie wychowanków w procesie usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia, odpowiednich warunków mieszkaniowych, wsparcie finansowe i rzeczowe, a także prawne, psychologiczne i terapeutyczne.

Cel szczegółowy 3		
Wspieranie procesu usamodzielniania się osób opuszczających pieczę zastępczą		
Kierunki działania	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy
1. Podnoszenie wiedzy i świadomości wychowanków pieczy zastępczej na temat procesu usamodzielnienia	Liczba opracowanych informatorów Liczba rozpropagowanych informatorów Liczba informacji na stronach internetowych PCPR Liczba zorganizowanych szkoleń, spotkań, pogadanek na temat procesu usamodzielnienia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu
2. Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	Liczba realizowanych indywidualnych planów usamodzielnienia Liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia Liczba pracowników współpracujących z osobami usamodzielnianymi	Powiatowy Dom Dziecka nr 1 i nr 2 w Szprotawie

3. Organizowanie wsparcia szkoleniowego nakierowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych	Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów Liczba wychowanków uczestniczących w szkoleniach, warsztatach	
4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób usamodzielnianych	Liczba wychowanków korzystających ze wsparcia specjalistycznego	
5. Prowadzenie poradnictwa i szkoleń dla opiekunów usamodzielnienia	Liczba przeszkolonych opiekunów Liczba udzielonych porad	
6. Pomoc osobom usamodzielnianym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, prowadzenie mieszkań treningowych dla osób usamodzielniających się	Liczba wychowanków korzystających z mieszkania treningowego Liczba wychowanków, którym udzielono pomocy w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy	
7. Wsparcie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych	Liczba wypłaconych świadczeń Liczba wychowanków, którzy uzyskali wsparcie finansowe i rzeczowe	
Zakładany efekt: Wyposażenie usamodzielnianych wychowanków w kompetencje społeczne i zawodowe pozwalające im na samodzielne, dobre funkcjonowanie po opuszczeniu pieczy zastępczej		

Cel szczegółowy 4 - Zapewnienie wysokiego poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego nie może być wyższa niż 14. W placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku jest możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, w szczególności, gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub umieszczenie dotyczyć będzie rodzeństwa. Biorąc pod uwagę powyższe zasadny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, w celu zapewnienia opieki i wychowania młodszym dzieciom, których nie można skierować do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Cel szczegółowy 4		
Zapewnienie wysokiego poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej		
Kierunki działania	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy
1. Specjalistyczne diagnozowanie dzieci po traumatycznych przejściach	Liczba sporządzonych diagnoz Liczba odbytych konsultacji w celu sporządzenia diagnoz	Powiatowy Dom Dziecka nr 1 w Szprotawie
2. Udzielenie wsparcia psychologicznego adekwatnie do potrzeb dzieci i wskazań przeprowadzonych diagnoz	Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym Liczba konsultacji Liczba zatrudnionych specjalistów	
3. Obejmowanie dzieci działaniami terapeutycznymi	Liczba dzieci objętych działaniami terapeutycznymi Liczba zatrudnionych specjalistów	Powiatowy Dom Dziecka nr 2 w Szprotawie
4. Zagospodarowanie czasu wolnego wychowankom Powiatowych Domów Dziecka w Szprotawie	Liczba zorganizowanych inicjatyw Liczba dzieci uczestniczących	Szprotawie

	w różnego rodzaju inicjatywach, wypoczynku	
5. Wzmacnianie kompetencji osób zatrudnionych w placówkach poprzez zapewnienie im oferty szkoleń adekwatnych do potrzeb dzieci	Liczba przeszkolonych pracowników Liczba zorganizowanych szkoleń	
6. Zapewnienie stabilnej kadry wychowawczej w Powiatowych Domach Dziecka w Szprotawie	Liczba wychowawców placówki	
7. Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących w celu doskonalenia jakości współpracy w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba zorganizowanych spotkań Liczba uczestników spotkań Liczba instytucji biorących udział w spotkaniach	
Zakładany efekt: podnoszenie standardu usług instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowywanie się do zmieniających się uwarunkowań prawnych i indywidualnych potrzeb dzieci		

ANALIZA SWOT

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025-2027 zastosowano analizę SWOT, jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w Powiecie Żagańskim, a także szans i zagrożeń w tym zakresie.

SWOT jest techniką analityczną polegającą w najprostszej wersji na posegregowaniu posiadanych informacji w danym obszarze na cztery grupy:

- S (z ang. strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę w analizowanym obszarze;
- W (z ang. weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę w analizowanym obszarze;

- O (z ang. opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany w analizowanym obszarze;
- T (z ang. threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza w danym obszarze niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - praca specjalistów pracy z rodziną - wykwalifikowana kadra systemu pieczy zastępczej - funkcjonowanie rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka - szeroko specjalistyczna oferta wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej (wsparcie psychologa, wsparcie pedagoga, Rodzinna Poradnia Specjalistyczna przy PCPR w Żaganiu, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną) - udzielanie wsparcia usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, możliwość zamieszkania w mieszkaniu treningowym - współpraca jednostek działających na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej - zmiana lokalizacji Powiatowego Domu Dziecka w Szprotawie – (utworzone dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych - ograniczony dostęp do mieszkań socjalnych - niska motywacja rodzin biologicznych w celu powrotu dzieci do środowiska naturalnego - niska aktywność społeczna wychowanków - niewystarczający dostęp do specjalistycznej pomocy psychiatrycznej dzieci
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie pieczy zastępczej - rozszerzenie współpracy międzyinstytucjonalnej w szczególności o pracowników sądów, ops, oświaty oraz służbę zdrowia - zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - brak dostępu do wolnych zasobów mieszkaniowych - niewystarczające środki finansowe na pełną realizację założeń Programu - malejąca liczba miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności:

- 1) dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 2) rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 3) rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- 4) usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz opiekunów usamodzielnienia,
- 5) kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 6) kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- 7) rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców,
- 8) pracowników jednostek wspierających rodzinę.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025-2027 będą środki finansowe pochodzące z:

- 1) budżetu powiatu żagańskiego,
- 2) budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) budżetu samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu żagańskiego,
- 5) odpłatności rodziców biologicznych,
- 6) pozyskane z innych programów i projektów.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żagańskim na lata 2025-2027 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu, które przy jego realizacji będzie współpracowało z m.in.:

- 1) rodzinami zastępczymi,
- 2) placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- 3) rodzinami pomocowymi,
- 4) ośrodkami pomocy społecznej i asystentami rodziny,
- 5) sędziami i kuratorami Wydziału Rodzinnego Sądów Rejonowych,

6) organizacjami pozarządowymi.

VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring Programu będzie prowadzony na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te przekładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

PROCEDURA KWALIFIKACYJNA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻAGANIU

Procedurę związaną z kwalifikacją osób zgłaszających gotowość do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu realizuje w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.). Procedurę kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzą pracownicy działu pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu.

Kwalifikacja przebiega dwuetapowo:

I etap – wstępna kwalifikacja – kończy się wydaniem skierowania na szkolenie

II etap – kwalifikacja końcowa – kończy się wydaniem zaświadczenia kwalifikacyjnego

I Etap - wstępna kwalifikacja. Kwalifikowanie kandydatów do szkolenia

1. Zgłoszenie kandydatów

Kandydaci zgłaszający gotowość do pełnienia funkcji rodzinnych form pieczy zastępczej zgłaszają się do pracowników działu pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem Internetu w celu uzyskania ogólnych informacji na temat zasad kwalifikowania i szkolenia kandydatów. Pracownik, z którym podjęto kontakt proponuje osobom zgłaszającym się rozmowę wstępną.

2. Wstępna rozmowa - odbywa się w Centrum. W trakcie spotkania pracownicy:

- zapoznają się z kandydatami na rodziców zastępczych lub prowadzących rodzinny dom dziecka,
- informują ich o obowiązujących procedurach oraz warunkach, jakie winni spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą,
- przedstawiają wykaz wymaganych dokumentów,

- nakreślają specyfikę funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej.

3. Rozpoczęcie współpracy – złożenie wymaganych dokumentów. Kandydaci decydujący się na rozpoczęcie procesu wstępnej kwalifikacji składają do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu wnioski o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: niezawodowej, zawodowej, zawodowej specjalistycznej, zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, prowadzenia rodzinnego domu dziecka z oświadczeniem o zapoznaniu się i akceptacją procedury kwalifikowania kandydatów (wzór wniosku stanowi **załącznik nr 1** do niniejszej procedury), wraz z następującymi dokumentami:

a) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 2** do niniejszej procedury)

b) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie procedury sprawdzającej oraz udział w badaniach psychologicznych (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 3** do niniejszej procedury)

d) oświadczenie dotyczące władzy rodzicielskiej (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 4** do niniejszej procedury)

e) oświadczenie dotyczące obowiązku alimentacyjnego (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 5** do niniejszej procedury)

f) oświadczenie o posiadaniu zdolności do czynności prawnych, oświadczenie o niekaralności, oświadczenie dot. leczenia odwykowego (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 6** do niniejszej procedury)

g) zgoda na sprawdzenie danych w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 7** do niniejszej procedury)

h) oświadczenie o stanie majątkowym kandydata/ów (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 8** do niniejszej procedury)

i) druk – analiza sytuacji kandydata do sprawowania funkcji rodziny zastępczej (wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 9** do niniejszej procedury)

j) zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o stanie zdrowia zawierające zapis „brak przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka”,

k) potwierdzenie zameldowania,

l) zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodach,

m) akt małżeństwa (wyciąg aktualny, ew. sentencja rozwodowa) - jeżeli taki jest,

n) zaświadczenie o niekaralności z Biura Krajowego Rejestru Karnego,

o) kopia orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia ZUS – jeżeli zostały wydane.

4. W uzasadnionych przypadkach PCPR może wymagać zaświadczeń od innych specjalistów wykluczających ograniczenia zdrowotne w opiece nad dzieckiem oraz może zasięgać opinii dotyczącej funkcjonowania rodziny w środowisku na temat kandydatów. W przypadku kandydatów z dziećmi w wieku szkolnym – zaświadczeń ze szkoły itp.

5. Po złożeniu kompletu wymaganych dokumentów pracownicy działu pieczy zastępczej sprawdzają kandydata/ów w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

6. Wizyta środowiskowa.

Po złożeniu dokumentów, o których mowa w pkt. 3 pracownicy działu pieczy zastępczej udają się z wizytą do domu kandydata/ów w celu bliższego ich poznania oraz ustalenia ich warunków bytowych i mieszkaniowych. W przypadku kandydatów zgłaszających kandydaturę jako małżonkowie podczas wizyty wymagana jest obecność obojga małżonków oraz osób pozostających z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym. W przypadku osób będących w związkach nieformalnych, podczas wizyty wymagana jest obecność partnera, a także każdy z nich jest zobowiązany do złożenia dokumentów, o których mowa w ust. 3. Z wizyty sporządzana jest opinia (wzór analizy stanowi **załącznik nr 9** do niniejszej procedury).

7. Badanie psychologiczne.

Kandydaci kierowani są do psychologa w celu uzyskania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Psycholog przeprowadza rozmowę oraz testy psychologiczne, które pozwalają określić predyspozycje i motywacje do pełnienia funkcji rodziny lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Po badaniu psycholog sporządza opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

8. Wstępna kwalifikacja kandydatów.

- Po zakończeniu czynności określonych w ust. 6 i 7 oraz zebraniu wszelkich dokumentów pracownicy działu rodzinnej pieczy zastępczej dokonują analizy sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka w celu potwierdzenia spełniania warunków o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po przeprowadzeniu analizy dokonują wstępnej kwalifikacji kandydata/kandydatów. Pozytywna wstępna kwalifikacja jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej przeprowadzenia.

- Po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji sporządza się dokument potwierdzający przeprowadzenie tej wstępnej kwalifikacji, który zawiera datę przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji oraz wskazanie, czy wstępna kwalifikacja jest pozytywna, czy negatywna.

Dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji jest wydawany w postaci papierowej lub elektronicznej (wzór dokumentu stanowi **załącznik nr 10** do niniejszej procedury).

- W przypadku, gdy wstępna kwalifikacja , o której mowa w ust. 8 jest negatywna sporządzone jest uzasadnienie przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji i wskazuje się obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi.

- Kandydat/ci posiadający pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: niezawodowej, zawodowej, zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowej specjalistycznej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka zostają wpisani do rejestru obejmującego wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu.

- Kandydaci posiadający pozytywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: niezawodowej, zawodowej, zawodowej specjalistycznej, zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, rodzinnego domu dziecka składa/ją do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu wnioski o skierowanie na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (wzór wniosku stanowi **załącznik nr 11** niniejszej procedury)

9. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzone są przez osoby posiadające uprawnienia szkoleniowe w ramach zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej programu szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz organizacje lub osoby fizyczne posiadające wymagane prawem uprawnienia na podstawie umów zlecających im realizację zadania.

10. Szkolenie kandydatów oraz praktyka w pieczy zastępczej (rodzinnej lub instytucjonalnej) są obowiązkowe. Osoba niepozostająca w związku małżeńskim uczestniczy w szkoleniu sama, małżonkowie w szkoleniu uczestniczą oboje.

11. Uczestnicy otrzymują zaświadczenie o ukończeniu szkolenia. Ponadto zostaje sporządzona opinia konieczna do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego.

II Etap – końcowa kwalifikacja. Kwalifikacja kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka

12. Po zakończeniu szkolenia działań pieczy zastępczej w oparciu o zebraną dokumentację i opinię dotyczącą predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dokonuje kwalifikacji kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

13. Z posiedzenia zespołu sporządzany jest protokół, który zawiera stanowisko zespołu dotyczące zakwalifikowania lub niezakwalifikowania kandydata/ów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka.

14. Na wniosek kandydata/ów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: niezawodowej, zawodowej, zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowej specjalistycznej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka posiadającego świadectwo ukończenia stosownego szkolenia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia i spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (wzór wniosku stanowi **załącznik nr 12** niniejszej procedury).

15. Zaświadczenie kwalifikacyjne jest ważne 2 lata od dnia jego wydania (art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

16. Kandydat/ci zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zostają wpisani do rejestru obejmującego wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

17. W przypadku niezakwalifikowania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu wydaje negatywne zaświadczenie kwalifikacyjne wraz z szczegółowym uzasadnieniem przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji i wskazuje obszary wymagające poprawy z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi.

Oczekiwanie na dziecko

18. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka następuje na podstawie postanowienia sądu.

19. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przygotowuje rodzinę zastępczą na przyjęcie dziecka udzielając szczegółowych informacji o dziecku i przekazując posiadaną dokumentację dziecka.

.....
(miejscowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

**WNIOSEK
KANDYDATA/ÓW O PRZEPROWADZENIE WSTĘPNEJ KWALIFIKACJI
DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ/
PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA**

Proszę o wszczęcie wobec mnie/nas wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Oświadczam, iż zapoznałam/em się i akceptuję warunki powyższej procedury.

Uzasadnienie wniosku.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

INFORMACJA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH W ZWIĄZKU Z PRZYSTĄPIENIEM DO PROCEDURY KWALIFIKACYJNEJ

Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (4.5.2016 L119/38 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej PL)

informujemy, że:

1. Administratorem danych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu tel: 68 477 77 71.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu możliwy jest pod adresem email: maciejgesigora@wp.pl.
3. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu przeprowadzenia procedury kwalifikacyjnej na kandydatów do rodziny zastępczej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka na podstawie:
  - art. 6 ust. 1 lit., c, e Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.
  - ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.).
4. Państwa dane osobowe przetwarzane będą przez okres 10 lat zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U.2011.27.140).
5. Państwa dane osobowe mogą być przekazywane innym organom i podmiotom wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w związku z realizowaną sprawą lub po jej realizacji.
6. Posiadają Państwo prawo do: żądania od administratora dostępu do treści swoich danych osobowych, prawo do ich sprostowania.
7. Przysługuje Państwu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych.
8. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i jest niezbędne w celu realizacji Państwa wniosku, a niepodanie danych, żądanie ograniczenia ich przetwarzania, żądanie ich usunięcia w trakcie realizacji wniosku, będzie skutkowało niemożnością jego rozpatrzenia.

.....
(miejscowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

OŚWIADCZENIE KANDYDATA DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

W związku z ubieganiem się przeze mnie o pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz przystąpieniem do procedury kwalifikowania kandydatów, wyrażam zgodę na:

- wystąpienie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu z zapytaniem o moją niekaralność do Krajowego Rejestru Karnego prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości
- wystąpienie, w razie potrzeby, przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu o wydanie opinii do m.in. ośrodka pomocy społecznej, zakładu pracy na temat mojej kandydatury na rodzinę zastępczą
- przeprowadzenie w miejscu zamieszkania wizyty domowej sprawdzającej m. in. moje warunki mieszkaniowe i predyspozycje do bycia rodziną zastępczą
- udział w badaniach psychologicznych niezbędnych do wydania zaświadczenia kwalifikacji na rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego

.....
(podpis osoby składającej oświadczenie)

.....
(miejscowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

OŚWIADCZENIE KANDYDATA DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Świadoma/y odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego w brzmieniu: „Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” oświadczam, że:

- w stosunku do mnie nigdy nie było prowadzone i aktualnie nie toczy się postępowanie sądowe w celu ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej
- nigdy nie byłam/em pozbawiona/y władzy rodzicielskiej
- władza rodzicielska nigdy nie była mi ograniczona ani zawieszona
- władza rodzicielska nigdy nie jest mi ograniczona ani zawieszona

.....
(podpis osoby składającej oświadczenie)

.....
(miejscowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

OŚWIADCZENIE KANDYDATA DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Świadoma/y odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego w brzmieniu: „Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę podlega karze pozbawienia wolności do lat 3” oświadczam, że:

- wypełniam obowiązek alimentacyjny, który został na mnie nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd *
- nie został na mnie nałożony obowiązek alimentacyjny na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd*

* zaznaczyć właściwe w wolnym polu

.....
(podpis osoby składającej oświadczenie)

.....
(miejsowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

OŚWIADCZENIE KANDYDATA DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Świadoma/y odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 Kodeksu Karnego o brzmieniu: „Kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.” oświadczam, że:

- posiadam pełną zdolność do czynności prawnych
- nie byłem/em skazana/y prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe
- w przeszłości nie byłem/byłam i obecnie nie jestem leczony/a odwykowo, nie zostałem/zostałam zobowiązany/a do podjęcia takiego leczenia na podstawie orzeczenia sądu

.....
(podpis osoby składającej oświadczenie)

.....
(miejsowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

OŚWIADCZENIE KANDYDATA DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Wyrażam zgodę na sprawdzenie moich danych w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym zgodnie z ustawą z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, art.42 ust.1 pkt.8.

.....
(podpis osoby składającej oświadczenie)

..... dnia .....

.....
.....
.....

OŚWIADCZENIE O STANIE MAJĄTKOWYM ¹

Ja ..... urodzona/y
.....
(data i miejscowość)

oświadczam, że na stan majątkowy mojej rodziny/mój ² składają się:

I. Nieruchomości zaspokajające potrzeby mieszkaniowe:

- tytuł prawny nieruchomości:

.....
.....
.....
.....

II. Ruchomości:

- samochody:

.....
.....
.....
.....
.....

- inne:

.....
.....
.....
.....
.....

III. Posiadane zasoby:

- pieniężne (oszczędności, papiery wartościowe)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

IV. Inne, dodatkowe informacje o stanie majątkowym:

.....
.....
.....
.....
.....

- 1) Należy uwzględnić majątek objęty wspólnością ustawową oraz majątek odrębny.
- 2) Niepotrzebne skreślić.

.....
(podpis)

ANALIZA SYTUACJI KANDYDATA DO SPRAWOWANIA RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ
--

I Dane kandydata

1. Imię i nazwisko.....
2. Nazwisko rodowe.....
3. Imię matki.....
4. Imię ojca.....
5. Data urodzenia.....
6. Adres zamieszkania .....
7. Seria i numer dowodu osobistego.....
8. Nr PESEL .....
9. Stan cywilny .....
10. Kontakt .....
11. Forma rodzinnej pieczy zastępczej, o którą ubiega się kandydat
.....
.....

II Analiza sytuacji osobistej kandydata

1. Informacja o pokrewieństwie z dzieckiem przyjmowanym do rodzinnej pieczy zastępczej
.....
.....
.....
2. Informacja o wcześniejszym ubieganiu się o sprawowanie rodzinnej pieczy zastępczej
.....
.....
.....
3. Zakres ukończonych szkoleń
.....
.....
.....
4. Informacja o liczbie dzieci już umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej kandydata/stopień pokrewieństwa dzieci z kandydatem
.....
.....

.....
.....
5. Informacja o zdolności do czynności prawnych

.....
.....
.....
.....
6. Informacja o władzy rodzicielskiej

.....
.....
.....
.....
III Analiza sytuacji rodzinnej kandydata

1. Struktura rodziny kandydata

.....
.....
.....
.....
2. Stosunek własnych dzieci lub rodziców kandydata do przyjęcia dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej

.....
.....
.....
.....
3. Stosunek najbliższej rodziny kandydata do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej

.....
.....
.....
.....
4. Informacja na temat sytuacji prawnej rodziny kandydata do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej (czy wobec członków rodziny toczy się postępowanie karne, czy odbywał lub odbywa karę pozbawienia wolności, czy przebywał w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych, resocjalizacyjnych, zakładach poprawczych lub innych)

.....
.....
.....
.....

5. Organizacja życia w rodzinie

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

IV Analiza sytuacji zawodowej i majątkowej kandydata i jego rodziny

1. Wykształcenie

.....
.....
.....
.....
.....

2. Miejsce pracy

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Źródła dochodu, dochód miesięczny

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Stałe, miesięczne wydatki kandydata/rodziny kandydata łącznie

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Informacja o wypełnianiu obowiązku alimentacyjnego – w przypadku, gdy taki obowiązek wynika z tytułu egzekucyjnego kandydata lub członka rodziny kandydata, wysokość alimentów, wysokość zaległych alimentów)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

V Analiza sytuacji mieszkaniowej kandydata i jego rodziny

1. Prawo do zajmowanego lokalu

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Liczba pomieszczeń (przeznaczenie, metraż)

.....
.....
.....
.....
.....

3. Standard, wyposażenie, stan utrzymania lokalu

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Dostosowanie mieszkania do potrzeb przyjmowanego dziecka, w tym dziecka w wieku do 3 lat i dziecka niepełnosprawnego(osobny pokój, samodzielne łóżko, miejsce do zabawy, miejsce do nauki)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

VI Analiza sytuacji zdrowotnej kandydata i jego rodziny (choroby somatyczne, zaburzenia lub choroby psychiczne, niepełnosprawność, uzależnienia, inne)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(miejsowość, data i podpis kandydata)

.....
(podpis pracownika)

.....
(miejsowość i data)

**WSTĘPNA KWALIFIKACJA
KANDYTATA/ÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ
NIEZAWODOWEJ, ZAWODOWEJ, RODZINNEGO DOMU DZIECKA**
(na podstawie art. 43 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Data przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji:.....

Na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu **pozytywnie/negatywnie*** kwalifikuje kandydata/ów Panią/Pana..... na:

- rodzinę zastępczą niezawodową *
- rodzinę zastępczą zawodową *
- rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego *
- rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną *
- rodzinny dom dziecka *

* właściwe podkreślić

Zespół dokonujący kwalifikacji:

podpis Dyrektora PCPR

.....

.....

.....

.....

Pouczenie:

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku Pozytywna wstępna kwalifikacja jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej przeprowadzenia.

Załącznik do wstępnej kwalifikacji kandydata/ów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka z dnia .....

UZASADNIENIE

Na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu **pozytywnie/negatywnie** zakwalifikował kandydata/ów Panią/Pana ....., zam. .... na .....

1. Ocena predyspozycji i kompetencji

.....
.....
.....
.....

2. Ocena sytuacji materialnej i mieszkaniowej

.....
.....
.....
.....

3. Ocena sytuacji rodzinnej i społecznej

.....
.....
.....
.....

.....
(miejsowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

WNIOSEK O SKIEROWANIE NA SZKOLENIE

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwracam się z wnioskiem o skierowanie na szkolenie dla kandydata/ów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej* / rodziny zastępczej zawodowej* / rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego* / rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej* / prowadzenia rodzinnego domu dziecka*.

.....
(podpis)

* właściwe podkreślić

.....
(miejsowość i data)

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy/ów)

.....
(adres, telefon)

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Śląska 1
68-100 Żagań**

WNIOSEK O WYDANIE ZAŚWIADCZENIA KWALIFIKACYJNEGO

W związku z ukończeniem szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą....., zwracam się z wnioskiem o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełnienia warunków, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

.....
(podpis)

Załącznik nr 2
do Powiatowego Programu
Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2025-2027

**PROGRAM USAMODZIELNIENIA
WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ
POWIATU ŻAGAŃSKIEGO**

Żagań 2024

61

Wstęp

Usamodzielnienie – to długotrwały proces wychowawczy, prowadzący do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia. Jest to ważna chwila w życiu każdego młodego człowieka, a w szczególności wychowanków pieczy zastępczej, dla których wejście w dorosłość, ze względów oczywistych jest dużo trudniejsze, niż w przypadku adolescentów przebywających w rodzinach biologicznych. Osoba przebywająca w rodzinnej, czy instytucjonalnej pieczy zastępczej, potrzebuje nie tylko wsparcia rodziców zastępczych, czy pracowników placówek, w których dotychczas przebywali, ale również innych instytucji pomocowych – w szczególności powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu dysponuje narzędziami, które mogą ułatwić pełnoletnim wychowankom wejście w dorosłość. Oczywiście nie pomijamy roli pracowników placówek, czy rodziców zastępczych, którzy wprowadzają na wcześniejszym etapie – jeszcze małoletnich wychowanków, m. in. w prowadzenie gospodarstwa domowego.

Powiatowe centra pomocy rodzinie dysponują pracownikami, których zadaniem jest wsparcie wychowanków w procesie usamodzielnienia. Zgodnie z art. 140 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 poz. 177 ze zm.) „osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną (...) usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, zapewnia pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie to wsparcie w formie pieniężnej. Każde świadczenie przyznawane jest niezależnie od wysokości dochodu wychowanka. Warunkiem, który osoba usamodzielniana musi spełniać jest pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, czy regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej przez co najmniej 1 rok. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych okres pobytu to minimum 3 lata. W przypadku świadczenia na usamodzielnienie, jego wysokość jest zależna od okresu pobytu osoby usamodzielnianej w pieczy zastępczej. Kwoty świadczenia mogą ulec zmianie, w momencie wydania nowego obwieszczenia ministra rodziny, pracy i polityki społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach.

Niepieniężnymi formami wsparcia jest pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnieniu oraz pomocy prawnej i psychologicznej. Pracownik PCPR oferuje osobie usamodzielnianej pomoc w wypełnianiu wniosków o przydział lokalu z zasobów miasta/gminy, sporządza pisma wspierające przydział lokalu poza kolejnością, czy uczestniczy w oględzinach przyznanego lokalu, wspiera wychowanka w znalezieniu mieszkania na wynajem, bądź oferuje pomoc w formie pobytu w mieszkaniu treningowym. Usamodzielniany może również spodziewać się pomocy w wypełnieniu dokumentów do PUP lub sporządzeniu CV. W siedzibie działu pieczy zastępczej znajduje się psycholog, z usług którego mogą

skorzystać osoby wymagające tego typu pomocy. Pracownicy organizują także pomoc prawną, jeżeli sami nie dysponują wystarczającą wiedzą.

Pamiętajmy, że pomoc osobom usamodzielnianym nie ma sztywnego charakteru i jej formy często mogą wykraczać poza wsparcie określone w ustawie. Pomoc oferowana wychowankom jest dostosowana do ich indywidualnych potrzeb, może również wynikać z ich aktualnej sytuacji życiowej.

Cel programu

Celem programu usamodzielnienia jest przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego, odpowiedzialnego życia poprzez interdyscyplinarne działania prowadzące do zwiększenia ich kompetencji i umiejętności społecznych, a tym samym do zwiększenia ich kapitału społecznego.

Beneficjenci programu

1. Wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze oraz opiekunowie procesu usamodzielnienia.

Zadania przewidziane do realizacji

I. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu

1. Udzielanie świadczeń finansowych przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. świadczenie na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.
2. Udzielanie wsparcia w postaci pracy socjalnej:
  - pomoc w zaplanowaniu i zagospodarowaniu funduszy ze świadczeń przyznanych przez PCPR, w tym : pomoc w zakupie składników na zagospodarowanie i usamodzielnienie,
  - objaśnienie procedur/zasad otrzymania pomocy oraz świadczeń oferowanych w ramach funkcjonowania innych instytucji (świadczenie alimentacyjne, świadczenia Ośrodka Pomocy Społecznej, dodatek mieszkaniowy),
  - pomoc w wypełnianiu/sporządzaniu pism urzędowych,
  - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (pomoc w wypełnianiu wniosków o przydział lokalu z zasobów miasta/gminy, wydawanie zaświadczeń potwierdzających pobyt w pieczy zastępczej, sporządzanie pism wspierających przydział lokalu, pomoc w poszukiwaniu lokalu mieszkalnego na wynajem, przyznanie pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym),
  - pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (pomoc w wypełnieniu dokumentów, celem rejestracji w PUP, pomoc w sporządzeniu CV, przeszukiwanie ofert pracy online),
  - pomoc w nawiązaniu kontaktu z innymi instytucjami pomocowymi,
  - włączanie wychowanków w uczestnictwo w projektach realizowanych z EFS, umożliwiających zdobycie/podwyższenie kwalifikacji zawodowych, aktywizujących zawodowo,
  - pomoc w rozwiązywaniu innych problemów, wynikających z indywidualnych potrzeb.

3. Udzielenie pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej.
4. Organizacja szkoleń i warsztatów dla wychowanków 13+, kształtujących wzrost rozwoju osobistego w zakresie:
  - uzyskania spójnego obrazu samego siebie i świadomości swoich słabych oraz silnych stron,
  - stawiania celów, nastawienie na sukces,
  - skuteczna komunikacja,
  - znaczenia uczuć w życiu człowieka, budowanie bliskich relacji,
  - tworzenia obrazu przyszłej rodziny, planowania rodziny,
  - nauki podstawowych zasad dbania o estetykę i porządek,
  - aktywizacji zawodowej, autoprezentacji,
  - profilaktyki uzależnień,
  - praw i obowiązków usamodzielnianych wychowanków,
  - budowania indywidualnego programu usamodzielnienia.
5. Wsparcie metodyczne dla opiekunów usamodzielnienia.
  - a. Szkolenia i warsztaty dla opiekunów usamodzielnienia w zakresie:
    - praw i obowiązków opiekunów usamodzielnienia,
    - praw i obowiązków usamodzielnianych wychowanków,
    - zasad udzielania świadczeń usamodzielnianym wychowankom.
  - b. Budowanie indywidualnego programu usamodzielnienia.
  - c. Grupy samopomocowe.
6. Prowadzenie systemu wsparcia socjalnego w postaci dwóch mieszkań treningowych:
  - zapoznanie wychowanków z regulaminem obowiązującym w mieszkaniach treningowych,
  - pomoc w opracowaniu kontraktu mieszkaniowego oraz realizacji zawartych w nim uzgodnień,
  - podjęcie działań, mających na celu uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, stabilizację sytuacji życiowej.

II. *Placówki opiekuńczo –wychowawcze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu*

1. Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami na rzecz usamodzielnianych wychowanków.

III. *Opiekunowie usamodzielnienia*

1. Opracowanie wspólnie z osobą usamodzielniającą się indywidualnego programu usamodzielnienia.
2. Wsparcie wychowanka w realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.
3. Nadzór nad realizacją postanowień planów usamodzielnienia.
4. Współpraca z rodziną osoby usamodzielniającej się oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą i gminą.
5. Modyfikowanie indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego końcowa ocena.

IV. *Wychowankowie w procesie usamodzielnienia*

1. Wskazanie opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawienie jego pisemnej zgody na sprawowanie funkcji opiekuna tej osoby na rok przed osiągnięciem pełnoletności.
2. Przygotowanie wraz z opiekunem usamodzielnienia, pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych lub Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie indywidualnego programu

usamodzielnienia oraz złożenie programu w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie minimum na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności.

3. Realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia, zgodnie z jego założeniami.
4. Wnoszenie zmian do indywidualnego programu usamodzielnienia celem ich zatwierdzenia przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
5. Uczestnictwo w programach, warsztatach kierowanych do młodzieży mających na celu uzyskanie dodatkowych kwalifikacji i kompetencji.
6. Kontakt i stała współpraca z opiekunem usamodzielnienia, pracownikiem socjalnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
7. Składanie pisemnych wniosków o udzielenie pomocy finansowej, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawie o pomocy społecznej, a także informowanie o każdej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej mającej wpływ na prawo do tych świadczeń.

Zakładane efekty programu

1. Podniesienie świadomości społecznej wychowanków pieczy zastępczej.
2. Wzrost rozwoju osobistego wychowanków pieczy zastępczej.
3. Zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za proces usamodzielniania u opiekunów usamodzielnienia oraz wychowanków pieczy zastępczej.
4. Zwiększenie efektywności realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.
5. Nabycie umiejętności nakierowanych na przygotowanie do prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego dzięki wsparciu udzielonemu w formie mieszkania treningowego.

Finansowanie programu

1. Budżet powiatu/środki PCPR,
2. Środki pozyskane z programów i projektów.
3. Środki UE.